

۰۷۶۴۹

گفتارهایی ناظر بر

سلول‌های بنیادی

(رویکرد فقهی - حقوقی)

مؤلفان:

ایرج محمدزین

استاد دانشگاه تهران

احمد پورابراهیم

قاضی دادگستری و مدرس دانشگاه

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه	گلدوزیان، ایرج :
عنوان و نام پدیدآور	گفتارهایی ناظر بر سلول‌های بنیادی
مشخصات نشر	مولفان ایرج گلدوزیان، احمد پورابراهیم.
مشخصات ظاهری	تهران: مجد، ۱۳۹۷.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۹۵۵-۶ : ۱۶۶ص.
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	یاخته‌های بنیادی -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع	Stem cells -- Addresses, essays, lectures :
شناسه افزوده	پورابراهیم، احمد،
مؤلف	۱۳۹۷ گک ۵۸۸/۲ : QH
رده - سی دیویی	۶۱۶/۰۲۷۷۴ :
شماره کتابشناسی ملی	۵۳۷۷۳۷۲ :

هرگونه تکریر کمال یا قسمتی از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده، یا ناشر خلاف قانون، شرع و اخلاق است.
وارد تخلف را به دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرمایید.

گفتارهایی ناظر بر سلول‌های بنیادی (رویکرد فقهی - حقوقی)

مؤلفان: ایرج گلدوزیان / احمد پورابراهیم

انتشارات مجد

چاپ اول: ۱۳۹۷   شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۹۵۵-۶   تعداد: ۵۰۰ نسخه

حق چاپ محفوظ و محصور «مجد» است.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۳-۹۵۵-۶

IS 3N. 178-600-193-955-6

دفتر مرکزی مجد:

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۷۸ - ۶۶۳۲۸۶

فروشگاه مرکزی: تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۶

تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴ - ۶۶۴۰۹۴۲۲

www.majdlaw.com

E-mail: info@majdlaw.com

کانال رسمی انتشارات مجد در تلگرام: @majdlaw

فهرست مطالب

- ۷..... مقدمه •
- ۱۱..... رویکرد سیاست جنایی در قبال سلول‌های بنیادی •
- ۱۹..... بررسی چالش‌های حقوقی ناشی از سلول درمانی و تاثیر آن بر حقوق شهروندی •
- ..... کاربردهای سیاست جنایی در حمایت از سلول‌های بنیادی با نگاهی به حقوق
فرانس و انگلستان ۴۵.....
- ۷۱..... بررسی رویکردهای فقهی- حقوقی فناوری سلول‌های بنیادی •
- ..... سازوکارهای پیشگیرانه قانونی در مواجهه با جرائم نوظهور (مطالعه موردی: فناوری
سلول‌های بنیادی) ۱۰۷.....
- ۱۳۱..... بررسی اهمیت و جایگاه حلاله ریستی در اسناد حقوق بشری •
- ۱۴۷..... واکاوی فرآیند مشارکت اجتماعی جهت تدوین قانون سلول‌های بنیادی •
- ..... Investigation of Stem cells Technology in the light of jurisprudential
documents ۱۵۷.....

مقدمه

نیل بر عدالت راستین همواره از دغدغه‌های ذهنی بشریت بوده و چه بسا، عدالت انسانی، بوهان ویژه در حقوق جزا به خود می‌گیرد و شاید بتوان گفت عدالت در حقوق جزا از ابتدای پیچیده‌ای برخوردار است که نیازمند بررسی و تفحص است. اهمیت کرامت انسانی تا به آن جا پیش می‌رود که احترام به کرامت انسانی نه تنها به مثابه یک حق بلکه تشکیل دهنده پایه سایر حقوق نیز قرار می‌گیرد. لازمه‌ی کرامت و حیثیت انسان مصون ماندن از هر تعرض نارواست و تجاوز به آن جرم و مجازات دارد.

با توجه به رشد فزاینده‌ی علم و فن آوری در دنیا، نقش پژوهش هرروز برجسته تر می‌شود؛ علی‌رغم تالیفات و نوشته‌های متعددی که در رشته حقوق در موضوعات مختلف به رشته تحریر درآمده و نویسندگان و محققان به فراخور مطالعه، علاقه و تجربیات کاری و تدریس در این مباحث کتب و مقالات متعددی نگاشته و پایان نامه‌هایی نیز به رشته تحریر درآمده، اما هم چنان در برخی زمینه‌ها کاستی و خلاهایی احساس می‌گردد. یکی از این حوزه‌ها، فناوری نوین سلول‌های بنیادی است که در کشور ما چنان‌که باید شناخته نشده است. علی‌رغم اهمیت زیاد این موضوع، در این زمینه تاکنون نوشته و مجموعه‌ای منسجم که بتواند حداقل نیازها و هدف‌ها در این زمینه را فراهم نماید تحریر نگردیده است.

مکتوب کردن پژوهش‌های ناظر بر سلول‌های بنیادی، هدف اصلی از تالیف این کتاب بوده است. این مجموعه که در آن سلسله پژوهش‌های ناظر بر سلول‌های بنیادی ارائه گردیده، به برکت تجربه در مسیر تحریر رساله دکتری نویسنده دوم تحت راهنمایی نویسنده اول است. از آن جایی که در همان روزهای اولیه شروع رساله دکتری، پس از جستجو و مطالعه فراوان در این حوزه، نگارش و تألیفی در زمینه سیاست جنایی سلول‌های بنیادی و ضمانت اجرایی آن یافت نشد و نتیجه‌ای حاصل نگردید و در این زمینه مجموعه قوانین و مقررات منجسم و اختصاصی نیز ملاحظه نگردید، لاجرم تفکری شکل گرفت که در هردو قسمت یعنی هم نگارش مجموعه پژوهش‌های ناظر بر سلول‌های بنیادی و هم ارائه راهکارهای تقنینی در این حوزه افق تازه‌ای در تالیفات گشوده گردد. در

این راستا برخی عوامل از جمله فقدان قانون مختص این فناوری و خلاء موجود و در مقابل نیازهای واقعی افراد ذی نفع که براین رویکرد مهر تائید می‌زدند، مشوق‌هایی بودند که نگارش مجموعه را مضاعف می‌نمود و بدین ترتیب، به تدریج گرایش پیدا شد تا حاصل آن کار پژوهشی پر مشقت با انتشار کتابی در خصوص گزیده‌ای از مقالات مستخرج از آن آراسته گردد. علاقه و انس با این فناوری سبب نگارش شش مقاله مستخرج از رساله دکتری در این حوزه شد که به زیور چاپ آراسته گردید.

تالیف حاضر در جهت معرفی پاره‌ای از ابعاد حقوقی، اخلاقی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی در سطح داخلی و خارجی مباحثی فراهم آمده که از رهگذر تحقیقات در زمینه سلول‌های بنیادی مطرح شده است. در این پژوهش‌ها پس از ارائه توضیحاتی مختصر درباره پیوستن سلول‌های بنیادی و جنبه‌های علمی پژوهش‌های مربوط به سلول‌های مزبور، به پاره‌ای از بهترین چالش‌های حقوقی که از رهگذر این فناوری نوپا مطرح می‌شود، اشاره شده است. و در مباحثی به برنامه‌های تحقیقاتی مهم در حوزه پژوهش‌های سلول‌های بنیادی و جنبه‌های مثبت و منفی آن و هم چنین سیاست جنایی و ضمانت اجرای مربوطه پرداخته شده است.

در این مجموعه، هر نوشتاری ردیف و بوی خاص خود را دارد اما در مجموع هدف از نگارش این پژوهش‌ها، تأکید بر ضرورت تدوین قانونی شایسته و درخور توجه در این حوزه است و عنایت به این فناوری نوین را به مناسبتی مقوله‌ای مستقل در عرصه حقوق از تأکید برخوردار می‌سازد و از این گذشته، با ذکر نمونه‌هایی از ضمانت‌اجرائی در برخی کشورهای پیشرو در این حوزه، اجرائی شدن قوانین در این خصوص را در عمل نیز به بحث می‌نشانند. شاید به این اعتبار بتوان گفت کتاب حاضر در اساس کتابی است نظری و عملی. لذا تلاش بر این بود تا تالیفی از هر نظر نو و با ساختاری ابتداعی فراهم آید و از این راه برغنای تالیف حاضر افزوده گردد. نوشته‌ای که تحت عنوان «گفتارهایی ناظر بر سلول‌های بنیادی» تقدیم خوانندگان محترم می‌گردد اولین اثری است که در این زمینه از منظر تقنینی به رشته تحریر در آمده که امید است به نحو مطلوب در بر آوردن نیازهای ذینفعان و جامعه مؤثر واقع شود. مباحث مطروحه در این پژوهش‌ها می‌تواند بسیاری از احتمالات را روشن نموده و چراغی فراسوی راه آیندگان باشد. امید که مورد استفاده و توجه صاحب نظران قرار گیرد و پیشرو در طرح و واکاوی روزافزون این موضوع در بین صاحب نظران شده و به غنای قانون و حقوق مربوط به علوم سلول‌های بنیادی، یاری رساند. بدیهی است مجموعه حاضر دارای نواقصی است که بیان آنها توسط خوانندگان محترم ما را در اصلاح مطالب ارائه شده ارشاد و مساعدت خواهد کرد.

به رسم ادب واحترام، از مساعدت جناب آقای دکتر سید عباس حسینی نیک مدیر محترم مجمع علمی و فرهنگی انتشارات حقوقی مجد که علاقه ای وافر و اهتمامی ستودنی در توسعه ادبیات حوزه های نوین حقوق داشته و زحمات همکاران محترم ایشان که اقدامات مقتضی را در جهت چاپ و انتشار این اثر معمول داشتند و تقدیر و تشکر به عمل می آید. امید که حاصل تلاش، مورد استفاده و توجه صاحب نظران قرار گیرد.

ایرج گلدوزیان
احمد پورابراهیم

www.ketab.ir